

Dr. Ewald Mackay: "De gedenkbalk van het Grote Huis."
Uitgeverij: De Banier, Apeldoorn.
Paperback, 602 blz. Prijs € 29,95.

In de 13e eeuw schreef Jacob Maerlant zijn Opus Magnum, "de spiegel historael," het was een geschiedwerk dat de hele geschiedenis omvat van Adam tot Maerlants heden. Eind vorig jaar schreef dr. Ewald Mackay De gedenkbalk van het Grote Huis, een persoonlijk perspectief op de geschiedenis. Hij stapt hiermee in de voetstappen van Maerlant en schrijft geschiedenis van Adam tot het jaar 2018. Dit boek is de praktische invulling van zijn dissertatie, een filosofische studie over de methodologie van de geschiedwetenschap (1997). Destijds de methodologische draagbalken van het huis en dan nu het huis zelf, compleet met inrichting.

Het is een stevig boek geworden met een mooie titel. De gedenkbalk, bekend van oude boerderijen, waar bijzondere gebeurtenissen met jaartallen werden gekerfd in een van de draagbalken. De titel van het boek is een metafoor voor de joods-christelijke geloofstraditie. De auteur werkt niet met de gangbare inscripties die uit de tijd van de Verlichting stammen, maar reikt terug naar het verouderde, heilshistorische idee van Augustinus, dat de geschiedenis net als de schepping in zeven dagen verloopt: Van Adam tot Noach, van Noach tot Abraham, van Abraham tot David, van David tot de ballingschap, van de ballingschap tot de Messias Jezus; onze periode is dan de zesde dag, vanaf de opstanding tot heden. Daarna breekt de zevende dag door, de zondag, de rustdag, het Koninkrijk als Christus wederkomt. Methodisch is dit met name verrassend. In de gangbare geschiedwetenschap gelden immers twee dogma's: We laten God buiten beschouwing en ten tweede, iets is pas kennis als het objectief en algemeen verifieerbaar is. Aan het eerste criterium voldoet de moderne geschiedwetenschap gretig, met het tweede heeft ze een haat-liefde verhouding. Ze wil zich enerzijds buigen onder dat juk, maar omdat die eis te streng is blijft ze met lege handen achter.

De auteur verstaat de kunst om zijn lezers deelgenoot te laten worden van persoonlijke ervaringen. In het boek vertelt hij eerst zijn eigen geschiedenis. Daarin wordt hij zeer persoonlijk en zet hij de toon door te stellen dat Gods hand in de geschiedenis zichtbaar is. Hij eindigt zijn beschrijvingen bij de schaduwlanden van de twintigste eeuw.

Het vertoeven in het Grote Huis is zeer boeiend. De hoofdlijn werd gevormd door het spanningsveld tussen Gods eeuwig Koninkrijk en de historische werkelijkheid, eeuwigheid en tijd, alleen Hij weet het einde van de tijd. Tegelijk is aan ons wel de opdracht gegeven om de tekenen van de tijd te verstaan. Hoe onzeker de geschiedenis ook is, zij is geen toevalsproces. Dit boek is echt een aanrader voor geïnteresseerden in de geschiedenis en de prijs zal geen belemmering kunnen zijn.
M. Post te Veenendaal.